

Upravljanje i reforma sigurnosnog sektora (SSG/R)

Upravljanja i reforma sigurnosnog sektora (SSG/R) sastavni je dio OSCE-ovog sveobuhvatnog pristupa sigurnosti ugrađenog u temeljna načela i obaveze država članica OSCE-a uključujući i one koji proizilaze iz OSCE-ovog kodeksa ponašanja o političko-vojnim aspektima sigurnosti. To podrazumijeva napredak prema dobro upravljanom sistemu sigurnosti i pravde i predstavlja politički i tehnički proces unapređenja državne i ljudske sigurnosti u okviru demokratske civilne kontrole, vladavine zakona i poštivanja ljudskih prava. SSG/R podrazumijeva i formalne i neformalne uticaje svih struktura, institucija i aktera uključenih u pružanje, upravljanje i nadzor nad sektorima sigurnosti i pravde na državnom i lokalnom nivou. SSG/R predstavlja napore koji se vode sa državnog nivoa i koji su dio šireg procesa stabilizacije i demokratizacije, te koji dopunjavaju paralelne političke, ekonomske i socijalne transformacije. To je ključno za promociju povjerenja i stabilnosti, pa tako i za sprečavanje izbjivanja ili ponavljanja nasilja, krize i sukoba.

SSG/R izazovi u BiH

Reforme sektora sigurnosti i pravde u BiH bile su visoko ispolitizirane i postavljene prvenstveno kao instrument izgradnje države, a ne kao program praktične i tehničke reforme. To je dovelo do nedostatka političke volje i posljedičnog sporog napretka u nekim pitanjima. Mnogi problemi i dalje negativno utiču na upravljanje i reformu sigurnosnog sektora u BiH, uključujući nedostatke u međuresornoj saradnji, reformi policijskih struktura i uključivanju civilnog društva, žena i mladih. Sigurnosna politika BiH nije ažurirana od njenog usvajanja 2006. godine, i to je okolnost koja koči sposobnost zemlje da

efikasno odgovori savremenim i novim prijetnjama sigurnosti, poput cyber kriminala.

Paralelno s tim, razumijevanje partnera iz sektora sigurnosti o praktičnim prednostima holističke i inkluzivne reforme sektora sigurnosti na principima dobrog upravljanja je ograničeno. Da bi se prevladala politička osjetljivost i ublažili s tim povezani strahovi i zabrinutosti, postoji potreba da se djelotvorno promoviše činjenica da demokratski sistem kojim se dobro upravlja pruža veće kapacitete za rješavanje sigurnosnih pitanja, povećava legitimitet vlasti i gradi povjerenje u sigurnosne aktere – i sve to vodi povećanoj sigurnosti i stabilnosti.

Uloga Misije OSCE-a u BiH

Kako bi unaprijedila sposobnost zemlje da se bavi složenim prijetnjama nacionalnoj i ljudskoj sigurnosti i povećala povjerenje javnosti u institucije sektora sigurnosti, odbrane i pravde, Misija podržava razvoj odgovornog, inkluzivnog i održivog upravljanja sigurnošću koji odgovara potrebama građana, podržava vladavinu zakona i u skladu je s međunarodnim standardima o ljudskim pravima. Opšti cilj je osigurati visok stepen vlasništva i liderstva zemlje domaćina u reformi i upravljanju, sa fokusom na ispunjavanje prioriteta i strategija reforme usvojenih na različitim nivoima vlasti. Kako bi se pomoglo razvijanju snažne osnove za efikasnu i održivu reformu, aktivnosti izgradnje kapaciteta koje podržava Misija imaju za cilj upoznati ključne aktere iz sektora sigurnosti sa njihovom ulogom u vođenju reforme, kao i s ključnim političkim i organizacijskim zahtjevima i praktičnim prednostima inkluzivnog i kooperativnog pristupa razvoju.

Misija pomaže institucijama za sigurnost i odbranu u razvoju strateških politika i akcionih planova, te u jačanju međuresorne suradnje - uključujući integrirano upravljanje granicom, smanjenje rizika od katastrofa, cyber sigurnost, rad policije na

osnovu obaveštajnih podataka, te sprečavanje i suzbijanje terorizma. To također uključuje omogućavanje javno-privatnog partnerstva i veće značajno sudjelovanje civilnog društva, žena i mlađih u pitanjima sigurnosti i odbrane - podrška koja je komplementarna Agendi UN-a za žene, mir i sigurnost, te Agendi za mlade, mir i sigurnost.

Misija provodi sistematsko praćenje rada agencija za provođenje zakona i pravosudnog sektora kako bi se identificirali i riješili nedostaci koji bi mogli narušiti povjerenje javnosti. Takođe saraduje sa izvršnim i zakonodavnim partnerima na razvoju parlamentarnog nadzora i zakonodavstva o sukobu interesa - što je ključno za osiguranje poštivanja načela dobrog upravljanja u sektoru sigurnosti.

Podrška Misije također uključuje SSG/R obuku ključnih aktera u širem sigurnosnom i odbrambenom spektru. Misija također pruža podršku Interresornoj radnoj grupi Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zaduženoj za praćenje provođenja dokumenta „Sigurnosna politika BiH“ u praćenju provedbe dokumenta, i održava redovne obuke i podržava dijalog o mogućim ažuriranjima. Podrška se pruža i godišnjoj školi „Mladi i sigurnost“ koja budućim stručnjacima za sigurnost pruža priliku da

steknu iskustvo iz prve ruke od vodećih sigurnosnih i odbrambenih institucija i ugrade njihove specifične prioritete vezane za starosnu dob i spol u svoje procese razvoja politika djelovanja.

Međutematski rad Misije ugrađuje SSG/R pristup. To je na primjer slučaj sa podrškom reformi sektora pravde i tranzicijskoj pravdi, kao i sa radom na osiguravanju holističkog, inkluzivnog i nažrtve usmjerenog odgovora na trgovinu ljudima.

Podrška OSCE-a dovela je do uspostavljanja jedinstvene komandno-kontrolne strukture za Ministarstvo odbrane BiH i Oružane snage BiH. Naknadna podrška omogućila je i uspostavu okvira parlamentarnog nadzora na državnom nivou u obliku Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika, Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke komisije Parlamentarne skupštine BiH za nadzor Obaveštajno-sigurnosne agencije.

Kako bi pomogla u realizaciji Akcionog plana BiH za period 2017.-2020. godine za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti, Misija je u saradnji s Agencijom za ravnopravnost

spolova BiH pružila podršku Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama (OS) BiH u usklađivanju internih akata koji regulišu vojnu službu sa Zakonom o ravnopravnosti polova u BiH. Kao rezultat toga, Etički kodeks OS BiH i njegovi pravilnici o unapređenjima, raspoređivanju u mirovne misije i službi u oružanim snagama sada uključuju načela rodne ravnopravnosti i povećavaju izglede za veću zastupljenost i zadržavanje žena u vojsci.

Podrška Misije u sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi terorizmu (P/C VERLT) predstavlja referentni primjer primjene SSG / R za učinkovitije rješavanje složene transnacionalne sigurnosne prijetnje. Korištenjem svoje jedinstvene mreže terenskih ureda u cijeloj BiH, podrška Misije okuplja različite sektore na svim nivoima i pruža posebno prilagođenu platformu za razmjenu stručnih znanja i najboljih praksi. Inicijative s više aktera uključuju učitelje, psihologe, socijalne radnike, vjerske zajednice, civilno društvo, mlade i medije. To pomaže postepenoj promjeni diskursa o VERLT-u prema jednom složenom višedimenzionalnom pitanju, što vodi do efikasnijih i održivih odgovora.

Pratite Misiju OSCE-a u BiH

